

**ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի կողմից
2014 թվականին կատարված հիմնական աշխատանքների հաշվետվության**

2014 թվականին կոմիտեի կողմից ապահովվել է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի հուլիսի 31-ի N 777-Ն որոշմամբ հաստատված հավելվածներով ՀՀ կառավարության 2014 թվականի գործունեության միջոցառումների ծրագրի և գերակա խնդիրների կոմիտեին վերաբերող (ՀՀ կառավարության 2014 թվականի գործունեության միջոցառումների ծրագրի և գերակա խնդիրների N 1 հավելվածի 98-րդ կետ և N 2 հավելվածի 78-81-րդ կետեր) պահանջները:

Ջրային տնտեսության ոլորտում ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի համակարգմամբ 2014 թվականի ընթացքում կատարվել են հետևյալ հիմնական աշխատանքները.

1. ՀՀ կառավարության 05.12.2013թ. «Հայջրմուղկոյուղի», «Լոռի-ջրմուղկոյուղի», «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» և «Նոր Ակունք» փակ բաժնետիրական ընկերությունների մասնավոր կառավարման շարունակությունն ապահովելու մասին» N 1366-Ա որոշման հիման վրա «Հայջրմուղկոյուղի» («ՍԱՌԻՌ Ս. Ա. Ս.» կազմակերպության հետ՝ մինչև 2016 թվականի մայիսի 31-ը), «Լոռի-ջրմուղկոյուղի», «Շիրակ-ջրմուղկոյուղի» և «Նոր Ակունք» ՓԲԸ-ների («Էմ Վի Վի դեկոն Ջի Էմ բի Էյջ», «Էմ Վի Վի Էներջի Էյ Ջի», «Էյ-Ի-Ջի-Սերվիս», «ՍԱՌԻՌ Ս. Ա. Ս.» կոնսորցիումի հետ՝ մինչև 2016 թվականի մայիսի 31-ը) մասնավոր կառավարման շարունակականության ապահովման նպատակով երկարաձգվել են կառավարման պայմանագրերը, որոնց շրջանակներում ապահովվել է ջրամատակարար կազմակերպությունների արդյունավետ տնտեսական բնականոն գործունեությունը: Ջրամատակարարման ոլորտում պետական-մասնավոր գործընկերության հետագա զարգացման նպատակով ընդունվել են ՀՀ կառավարության 14.08.2014թ. N883-Ն և N888-Ն որոշումները:

2. Ոռոգում ջրառ իրականացնող «Սևան-Հրազդանյան-ջրառ» և «Ախուրյան-Արաքս-ջրառ» ՓԲԸ-ների, ինչպես նաև ոռոգման ջուր մատակարարող 42 ԶՕԸ-ների գործունեությունների արդյունքներով ապահովվել է կայուն ջրամատակարարում: Ոռոգման ոլորտում նախատեսվել է կիրառել մասնավոր կառավարման խորհրդատվական ծառայություններ, որի ներգրավման ուղղությամբ աշխատանքները և դոնոր կազմակերպությունների հետ բանակցությունները սկսվել են:

3. Աբու Դաբիի զարգացման հիմնադրամի և ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման շրջանակներում Արփա-Սևան թունելի անհապաղ վերականգնողական աշխատանքների իրականացման համար 2014 թվականի ընթացքում կատարվել են՝ վտանգավոր հատվածներում նոր ժամանակավոր ամրակապերի տեղադրում՝ 186.6 տ, երեսարկի կառուցում՝ 302.5 գծմ, ցեմենտային և ստուգիչ լցամուղում՝ 3871.8 քմ: Արդյունքում հնարավորություն է ստեղծվել լուծել թունելի առավել վտանգավոր հատվածների անվտանգ շահագործման հարցերը:

4. Համակարգի կազմակերպությունների հիմնական գործունեության վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ իրագործվում են հաստատված ծրագրերը՝ տալով զգալի դրական տեղաշարժեր:

Հավաքագրումների գծով 2014 թվականի համակարգի գանձումը կազմել է շուրջ 21,29 մլրդ դրամ՝ 2013 թվականի 21,17 մլրդ դրամի փոխարեն կամ ավել է գանձվել 120 մլն դրամ: Խմելու ջրի մասով գանձվել է շուրջ 17.17 մլրդ դրամ՝ 2013 թվականի 16,73 մլրդ դրամի դիմաց կամ ավել է գանձվել շուրջ 433 մլն դրամ, իսկ ոռոգման ոլորտում գանձվել է 4.12 մլրդ դրամ՝ 2013 թվականի 4.44 մլրդ դրամի դիմաց: Խմելու ջրի ոլորտում գանձման տոկոսը 2014 թվականին կազմել է 96.63 %, իսկ ոռոգման ոլորտում գանձման տոկոսը 2014 թվականին կազմել է 81.5 %: Հաշվի առնելով 2014 թվականի սակավաջրության և եղանակային անբարենպաստ գործոնները՝ համակարգն ունեցել է էլեկտրաէներգիայի գերաժախս: Միայն ոռոգման ոլորտում 21.6 մլն կՎտ.ժամով ավել էլեկտրաէներգիա է ծախսվել, իսկ խմելու ջրի ոլորտում ապահովվել է էլեկտրաէներգիայի խնայողություն: Խմելու ջրամատակարար կազմակերպությունների մասով ապահովվել է ջրի որակի համապատասխանությունը գործող ստանդարտներին:

5. 2014 թվականին ջրային տնտեսության համակարգի կազմակերպություններով ՀՀ պետական բյուջե է փոխանցվել շուրջ 5.8 մլրդ դրամի հարկեր, տուրքեր և պարտադիր վճարներ: Արդյունքում համադրելի դաշտում համեմատություն անցկացնելու դեպքում շուրջ 150.0 մլն դրամի չափով գումարների են փոխանցվել ՀՀ պետական բյուջե:

6. Խմելու ջրամատակարար կազմակերպությունների սպասարկման տարածքներում տեղի են ունեցել ջրամատակարարման տևողության ավելացումներ:

7. Սևանա լճից օրենքով սահմանված կարգով բաց է թողնվել 269.9 մլն մ³ ջուր: Սևանա լիճ է տեղափոխվել 129.8 մլն մ³ ջրաքանակ: Սևանա լճի մակարդակը 31.12.2014թ. կազմել է 1900,13 մ:

8. Կատարվել է ջրամատակարար կազմակերպությունների միջև գույքային հարաբերությունների և պարտավորությունների ճշգրտումներ: Շարունակվել է բարելավվել հաշվառման համակարգը: Խմելու ջրամատակարար կազմակերպությունների սպասարկման տարածքում բաժանորդների մոտ տեղադրված են 828374 հատ ջրաչափական սարք, որը 2013 թվականի համեմատությամբ ավել է 133260 հազարով: Ջրաչափությունը կազմում է 93.0 %:

9. 2014 թվականի ընթացքում կառուցվել, վերականգնվել և վերանորոգվել են շուրջ 1500 կմ **խմելու, կոյուղու և ոռոգման** խողովակաշարեր, ջրանցքներ և ջրատարներ:

10. ՎԶԵԲ-ի և ԵՆԲ-ի ֆինանսավորմամբ Ջերմուկ և Դիլիջան քաղաքներում կառուցվել են կեղտաջրերի մաքրման կայաններ:

Ջրամբարաշինության և ենթակառուցվածքների արդիականացման ծրագրերի նախապատրաստման ուղղությամբ (Կապս, Վեդի, Մաստարա և Եղվարդ) իրականացվել են համապատասխան աշխատանքներ: **Մեղրու ինքնահոսի** կառուցման շինարարական աշխատանքներն ընթացքի մեջ են: Սկսվել են **Քաղցրաշենի, Նոյակերտի և Գեղարդալճի ինքնահոսների** կառուցման նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի կազմման աշխատանքները:

11. Կոլեկտորադրենաժային ցանցի մաքրում և ընթացիկ նորոգում, կոլեկտորադրենաժային ցանցի պահպանում և շահագործում, գրունտային ջրերի մակարդակների և որակի որոշման ծրագրերով իրականացվել են 156.3 կմ ընդհանուր երկարությամբ կոլեկտորադրենաժային ցանցի մաքրման, 22.2 կմ ընդհանուր երկարությամբ դրենաժային ցանցի վերականգնման, նորոգման և մաքրման աշխատանքներ, ինչպես նաև Արարատյան հարթավայրում տեղադրված 450 դիտողական հորատանցքներում իրականացվել են գրունտային ջրերի մշտական դիտարկումներ:

12. Մշակվել են ջրային տնտեսության ոլորտի հետագա զարգացման և կառավարման բարեփոխումների ծրագիրը, սակագնային ռազմավարությունը, ինչպես նաև կայուն ջրահեռացման և կեղտաջրերի մաքրման ազգային ռազմավարությունը: Ավարտական փուլում են չհաշվառվող ջրի նվազեցման, ջրամատակարար կազմակերպությունների սպասարկման տարածքներից դուրս գտնվող բնակավայրերում ջրամատակարարման կառավարման բարելավման ուղղված ուսումնասիրությունները: Առաջին անգամ ֆինանսական միջոցներ են նախատեսվել (շուրջ 10.0 մլն Եվրոյի չափով) ջրամատակարար կազմակերպությունների սպասարկման տարածքներից դուրս գտնվող բնակավայրերում ներդրումային ծրագրեր իրականացնելու ուղղությամբ: Ոռոգման ոլորտում Համաշխարհային բանկի ֆինանսավորմամբ սկսվել է ոռոգման ոլորտի ֆինանսական ռազմավարության մշակման աշխատանքները:

13. KfW բանկի, Եվրոմիության և Եվրոպական ներդրումային բանկի հետ սկսվել են լայնամասշտաբ ծրագրերի իրականացման աշխատանքները՝ շուրջ 73,0 մլն Եվրոյի չափով, որից 17.5 մլն Եվրոն նախատեսվել է հատկացնել դրամաշնորհի տեսքով: Արդյունավետ են ճանաչվել մի շարք վարկային ու դրամաշնորհային ծրագրեր, որոնք սահմանված կարգով դրված են ընթացակարգի մեջ, իսկ որոշների մասով տարվում են համապատասխան բանակցություններ: Եվրոպական ներդրումային բանկի, Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի և Եվրոպական հարևանության ներդրումային ծրագրի դրամաշնորհային ֆոնդի հետ համատեղ բանակցություններ է վարվում Հայաստանի Հանրապետության ջրամատակարարման և ջրահեռացման ոլորտում 80.0 մլն Եվրո արժողությամբ ներդրումային ծրագրի ֆինանսավորման հարցը: Եվրասիական զարգացման բանկի հետ սկսվել է նոր ծրագիր շուրջ 40.0 մլն ԱՄՆ դոլարի չափով՝ ոռոգման ոլորտում ներտնտեսային ցանցերը կարգի բերելու ուղղությամբ:

Ջրային տնտեսության ոլորտում վերը նշված աշխատանքների իրականացման արդյունքում խմելու և ոռոգման ջրերի մատակարարման, ինչպես նաև ջրահեռացման ոլորտներում 2014 թվականի ընթացքում ապահովվել է համակարգերի հուսալի և անվտանգ շահագործումը, բարելավվել է խմելու և ոռոգման ջրամատակարարումը, իրականացվել է համակարգի անվտանգ շահագործումը, կրճատվել են կորուստները, ապահովվել է էներգախնայողությունը, բարելավվել է ջրի և ծառայությունների մատուցման որակը, ապահովվել է ջրամատակարարման շարունակականության ավելացումը և այլն: